

מבט לאיראן

17-31 במאי 2020

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

◀ בכירים איראנים הכחישו דיווחים במערב על הסכמות לכאורה בין טהראן ומוסקבה להדחת נשיא סוריה, בשאר אסד. יועצו הבכיר של יו"ר המג'לס כינה דיווחים אלה "שקר גדול ומשחק של התקשורת האמריקאית והציונית". דובר משרד החוץ האיראני הצהיר, כי הקשרים בין איראן וסוריה הם אסטרטגיים וכי רק העם הסורי יקבע את עתיד ממשלתו.

◀ בהתייחסות נדירה להיקף הסיוע האיראני לסוריה בשנים האחרונות, אמר יו"ר הועדה לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ במג'לס היוצא, כי איראן העניקה לסוריה בין 20 ל-30 מיליארד דולרים וכי עליה לדרוש סכום זה בחזרה.

◀ איראן ממשיכה לעקוב אחר ההתפתחויות בעיראק בעקבות הקמת ממשלתו החדשה של מצטפא אלכאט'מי, זאת, במיוחד לאור הדיווחים על הסכמות, שהושגו במהלך ביקור שר האוצר העיראקי בערב הסעודית בנוגע לנכונות סעודית להעניק לעיראק הלוואה בסך שלושה מיליארד דולרים ולספק לה חשמל בכמות גדולה יותר ובמחיר זול יותר מזה המסופק לה על-ידי איראן.

◀ בשל התפרצות הקורונה, צוין השנה "יום ירושלים העולמי" באיראן בעיקר בפעילות הסברתית באמצעי התקשורת ובזירה המקוונת וללא תהלוכות. בנאום לציון היום, שב מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, על עמדותיו המוכרות ביחס לישראל, אותה כינה "גידול סרטני" ו"נגיף", ולצורך להמשיך במאבק נגדה עד לחיסולה. מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה, שיבח בשורה של ראיונות לתקשורת את הסיוע האיראני לחיזוק "ההתנגדות", ובכלל זה העברת אמצעי לחימה לעזה.

המעורבות האיראנית בסוריה

◀ יועצו הבכיר של יו"ר המג'לס לעניינים בינלאומיים, חסין אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), הכחיש את הדיווחים על הסכמה לכאורה בין איראן לרוסיה להביא להדחתו של נשיא סוריה, בשאר אסד. בציוץ בחשבון הטוויטר שלו (17 במאי 2020) כתב עבדאללהיאן, כי אסד הוא נשיאה החוקי של סוריה ומנהיגו הדגול של המאבק נגד הטרור בעולם הערבי. לדבריו, השמועה בנוגע להסכמה בין איראן ורוסיה להביא להדחתו היא "שקר גדול ומשחק של התקשורת האמריקאית והציונית". הוא הדגיש, כי איראן תומכת בריבונותה, באחדותה הלאומית ובשלמותה הטריטוריאלית של סוריה.

◀ בריאיון לערוץ הטלוויזיה אלעאלם (17 במאי 2020) אמר עבדאללהיאן, כי היחסים בין איראן לסוריה הם אסטרטגיים וכי ה"יועצים" האיראנים הגיעו לסוריה בהזמנת ממשלת סוריה וממשיכים לפעול לצד הכוחות

המזוינים בסוריה וחיל האוויר הרוסי במערכה נגד הטרור. לפיכך, אין הצדקה לדילול הנוכחות האיראנית בסוריה כל עוד היא נדרשת לשמירת הביטחון במדינה.

חסין אמיר עבדאללהיאן (אלעאלם, 17 במאי 2020)

◀ במהלך הריאיון התייחס עבדאללהיאן גם להתפתחויות בעיראק ואמר, כי איראן מברכת על הקמת הממשלה החדשה בבגדאד וכי לא היה ולא מתקיים כל קשר ישיר או עקיף בין טהראן לווינגטון בנוגע לכינון הממשלה העיראקית. הוא ציין, כי תמיכת ארצות-הברית בראש הממשלה אלכאט'מי אינה אמיתית, וכי האמריקאים פועלים לקידום האינטרסים שלהם ולא של עיראק. בהתייחסו לסוגיה הפלסטינית הדגיש יועצו של יו"ר המג'לס את תמיכתה הנמשכת של איראן בפלסטינים ואמר, כי זו תימשך חרף הלחצים האמריקאים עד לשחרור פלסטין.

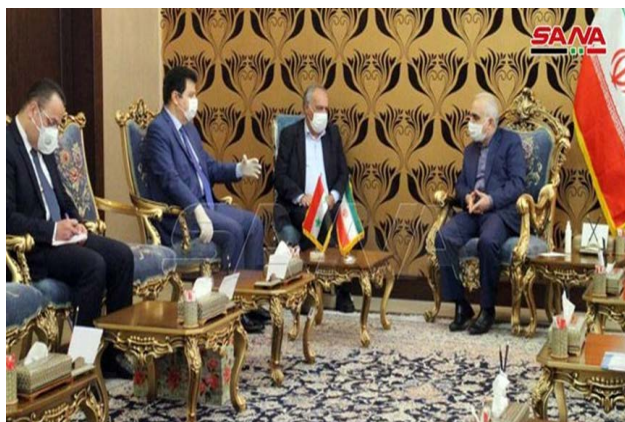
◀ דובר משרד החוץ האיראני, עבאס מוסוי (Abbas Mousavi), הכחיש, אף הוא, את הדיווחים על הסכמות בין איראן לרוסיה בנוגע לאפשרות הדחתו של הנשיא אסד. במסיבת העיתונאים השבועית שלו אמר מוסוי, כי הקשרים בין איראן וסוריה הם קרובים ואסטרטגיים וכי איראן או כל מדינה אחרת אינה יכולה להחליט עבור העם הסורי את עתיד ממשלתו (אנתח'אב, 18 במאי 2020).

◀ אתר החדשות האיראני משרק ניוז (Mashregh News), דיווח (27 במאי 2020), כי כלי טיס בלתי מאוישים איראנים הרגו לאחרונה שני מפקדים באופוזיציה הסורית. על-פי דיווח זה, השאם אבו-אחמד (Hisham Abu-Ahmed) מהמיליציה הסורית חזית השחרור הלאומית ומאהר כוג'אכ (Maher Kojak) מצבא סוריה החופשי נהרגו בשבועות האחרונים באדליב מפגיעת כלי טיס בלתי מאוישים מסוג "שאהד-129" ו"מהאג'ר-6".

◀ יו"ר הועדה לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ במג'לס היוצא, חשמתאללה פלאחתפישה (Heshmatollah Falahatpisheh), אמר בריאיון ליומון האיראני אעתמאד (E'temad, 20 במאי 2020), כי איראן העניקה לסוריה בין 20 ל-30 מיליארד דולרים וכי עליה לדרוש סכום זה בחזרה.

◀ שר הכלכלה האיראני, פרהאד דז'פסנד (Farhad Dejjpasand), נפגש ב-23 במאי 2020 עם שגריר סוריה בטהראן, עדנאן מחמוד, ודן עימו בהרחבת שיתוף הפעולה הכלכלי וההשקעות בין שתי המדינות. השניים הסכימו להמשיך בצעדים למימוש ההסכמים הכלכליים, שנחתמו בין שתי המדינות בנוגע להקמת אזור סחר חופשי משותף לסוריה ולאיראן (סאנ"א, 23 במאי 2020). יצוין, כי בחודש שעבר נועד יועצו של נשיא איראן ויו"ר המועצה העליונה לאזורי סחר חופשי, מרתזא באנכ (Morteza Bank), עם שגריר סוריה בטהראן ודן עימו

בחיזוק ההשקעות המשותפות לשתי המדינות באמצעות הקמת אזורי תעשייה ומסחר חופשיים משותפים. באנכ הדגיש את נכונות איראן והחברות האיראניות, בהן חברות פרטיות, לשתף פעולה עם סוריה בתחום אזורי הסחר החופשי כדי לקדם את שיתוף הפעולה המסחרי בין שתי המדינות (סאנ"א, 14 באפריל 2020).

**פגישת שר הכלכלה האיראני עם שגריר סוריה בטהראן
(סאנ"א, 14 באפריל 2020)**

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ נשיא איראן, חסן רוחאני, שוחח ב-18 במאי 2020 בטלפון עם נשיא עיראק, ברהם צאלח. הנשיא רוחאני אמר, כי היציבות הפוליטית בעיראק היא בעלת חשיבות רבה לאזור וקרא להרחבת שיתוף הפעולה הכלכלי והמסחרי בין שתי המדינות כדי להתגבר על הבעיות הניצבות בפניהן, בהן הירידה במחירי הנפט, מגפת הקורונה, אתגרים ביטחוניים והתערבות ארצות-הברית בענייניהן הפנימיים של מדינות האזור. הוא שב והדגיש את תמיכת איראן בעיראק ובשמירת ריבונותה. נשיא עיראק הדגיש, אף הוא, את חשיבות הקשרים בין שתי המדינות והביע התנגדות להתערבות המעצמות הזרות בענייני ארצו (עצרי-איראן, 18 במאי 2020).

◀ יו"ר המג'לס היוצא, עלי לאריג'אני, שוחח ב-23 במאי 2020 בטלפון עם יו"ר הפרלמנט העיראקי, מחמד אלחלוסי, ובירך אותו לרגל עיד אלפטר. לאריג'אני אמר בשיחה, כי איראן מוכנה לחזק את שיתוף הפעולה הכלכלי עם עיראק (איסנ"א, 23 במאי 2020).

◀ בתוך כך, עוקבת איראן אחר המגעים בין עיראק לערב הסעודית לאור ביקור שר האוצר העיראקי, עלי עלאוי, בריאד. בעקבות הביקור, דווח על כוונת ערב הסעודית להעניק לעיראק הלוואה בסך שלושה מיליארד דולרים ולספק לעיראק חשמל בכמות גדולה יותר ובמחיר זול יותר מזה המסופק לעיראק על-ידי איראן. במאמר פרשנות, שהתפרסם באתר ח'בר אונליין (24 במאי 2020), נכתב, כי ערב הסעודית נחושה לנצל את הקמת הממשלה החדשה בבגדאד כדי לחזק את יחסיה עם עיראק על חשבון הקשרים בין עיראק ואיראן. האתר העריך, כי הבעיות הכלכליות בפניהן ניצבת עיראק ינוצלו על-ידי ריאד לשיפור הקשרים בין שתי המדינות, אך ציין, כי לנוכח התנהלות ערב הסעודית כלפי עיראק בשנות המערכה נגד דאעש והתחרות בין שתי המדינות על שוק הנפט, הסעודים מעולם לא נחשבו בעיני עיראק כשותפים, שניתן לסמוך עליהם.

◀ שגריר איראן בבגדאד, אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), והנספח הצבאי האיראני בבגדאד, מצטפא מראדיאן (Mostafa Moradian), נפגשו ב-24 במאי 2020 עם שר הפנים העיראקי, עת'מאן אלע'אנמי, ושוחחו עימו על המשך שיתוף הפעולה בין שתי המדינות במאבק בטרור, משבר הקורונה, סוגיות קונסולריות ופעילות מעברי הגבול בין המדינות. שר הפנים העיראקי הצהיר, כי ארצו מוכנה להמשיך בשיתוף הפעולה עם טהראן בתחומים שונים, ובכלל זה במאבק בטרור (אירנ"א, 24 במאי 2020). במקביל נפגש השגריר מסג'די עם נביל עבד אלצאחב, שר ההשכלה הגבוהה והמחקר המדעי של עיראק. מסג'די הביע במהלך הפגישה את נכונות איראן להגביר את שיתוף הפעולה המדעי והאקדמי בין שתי המדינות (אירנ"א, 24 במאי 2020).

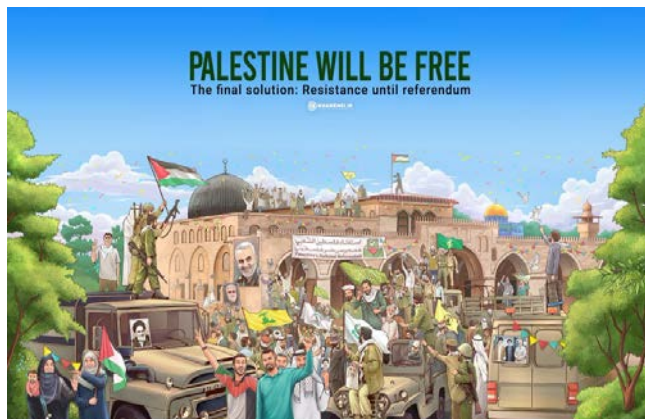

פגישת שגריר איראן והנספח הצבאי האיראני בבגדאד עם שר הפנים העיראקי (אירנ"א, 24 במאי 2020)

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ בנאום מוקלט לרגל יום ירושלים העולמי שב מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, על עמדותיו המוכרות ביחס לישראל ולצורך להמשיך במאבק נגדה עד לחיסולה. ח'אמנהאי ציין, כי "כיבוש פלסטין וכינון הגידול הסרטני של הציונות" הוא הפשע החמור ביותר נגד האנושות בעידן המודרני. הוא מתח ביקורת על נסיגת רוב מדינות ערב ממחויבותן למאבק למען הפלסטינים והדגיש את התפקיד המרכזי, שאיראן ממלאת מאז המהפכה האסלאמית במאבק נגד ישראל. הוא ציין, כי מחנה "ההתנגדות" הולך ומתחזק בעוד שמחנה הדיכוי ו"ההתנשאות" הולך ונחלש מדי יום, וישראל, שהצליחה [במלחמת ששת הימים] להביס שני צבאות ערביים בתוך מספר ימים, נאלצת לסגת ולהודות בתבוסתה מול חזבאללה בלבנון והארגונים הפלסטינים בעזה. ח'אמנהאי הדגיש, כי מטרת המאבק היא שחרור כל השטחים הפלסטינים – מהים עד הנהר – והשבת כלל הפלסטינים למולדתם. הוא ציין, כי אסור לסמוך על מדינות המערב ועל הארגונים הבינלאומיים במאבק למען הפלסטינים, כי אם אך ורק על הכוחות הפנימיים בעולם המוסלמי. הוא שב ושלל כל אפשרות לנורמליזציה עם ישראל והצהיר, כי כשם שלא ניתן להשלים עם קיומו של נגיף הקורונה, לא ניתן להשלים עם "נגיף הציונות" ויש להיאבק בו עד להכחדתו. ח'אמנהאי קרא להרחיב את המאבק בשטחים הפלסטינים ולהגיש כל סיוע אפשרי ללוחמים הפלסטינים. לדבריו, כאשר הגיעה איראן למסקנה, שמה שחסר לפלסטינים הוא נשק, היא ביצעה את התכנונים הדרושים והתוצאה היתה שינוי מאזן הכוחות בפלסטין (פארס, 22 במאי 2020). בשל התפרצות

הקורונה, לא התקיימו השנה התהלוכות ההמוניות ברחבי איראן, ו"יום ירושלים העולמי" צוין בעיקר בפעילות הסברתית באמצעי התקשורת ובזירה המקוונת.

"פלסטין תהיה חופשית, הפתרון הסופי: התנגדות עד למשאל עם", כרזה שהתפרסמה באתר הרשמי של מנהיג איראן לרגל "יום ירושלים העולמי" (אתר המנהיג, 19 במאי 2020)

◀ מליאת הפרלמנט האיראני (מג'לס) אישרה ב-18 במאי 2020 הצעת חוק אנטי-ישראלית. ההצעה אוסרת על כל שיתוף פעולה פוליטי, מודיעיני, תרבותי או כלכלי ישיר או עקיף עם "המשטר הציוני", אוסרת על השימוש בתוכנות וחומרות ישראליות באיראן ומטילה על משרד החוץ להקים "שגרירות או קונסוליה וירטואלית" איראנית בפלסטין. הצעת החוק קובעת עונשים כבדים למי שיפר את החוק. ההצעה המקורית כללה גם סעיף האוסר על מפגשים בין ספורטאים איראנים לספורטאים מישראל, אך סעיף זה הושמט מחשש להשעיית איראן מתחרויות ספורט בינלאומיות (תסנים, 18 במאי 2020).

◀ בריאיון לערוץ הלבנוני אלמיאדין, המזוהה עם חזבאללה (18 במאי 2020), לרגל יום ירושלים העולמי, אמר מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה, כי איראן ממלאת תפקיד משמעותי בחיזוק ההתנגדות. הוא ציין, כי הסיוע הצבאי האיראני ממשיך להגיע וכי איראן מסייעת ל"התנגדות" בכל הזדמנות. לדבריו, עצם התנגדות איראן למדיניות האמריקאית והציונית מהווה סיוע משמעותי. אלנח'אלה שיבח את קאסם סלימאני, שמימש את תמיכת איראן ב"התנגדות", וציין, כי עם מותו איבדו הפלסטינים אדם, שעימו עבדו במשך שנים ארוכות, ושהיה לו תפקיד גדול ובולט. הוא הדגיש, עם זאת, כי עמדת איראן לא השתנתה לאחר מותו וכי אף גברה נחישותה של איראן לתמוך בתנועות "ההתנגדות" באזור. אלנח'אלה ציין, כי למחליפו של סלימאני, אסמאעיל קאא'ני, היה תפקיד גדול בתמיכה ב"התנגדות", עוד כאשר שימש כסגנו של סלימאני וכי עתה גדלה חשיבותו.

◀ בריאיון נוסף אמר אלנח'אלה, כי הקשר בין כוח קדס ל"התנגדות" קיים מזה זמן רב והחל עוד לפני מינוי סלימאני כמפקד הכוח [בשלהי 1997]. לדבריו, לסלימאני היה תפקיד גדול בסיוע ובחיזוק "ההתנגדות" והוא עקב אחר כל הסוגיות באופן אישי, ובכלל זה גם אחר פעילים, שיצאו לאימונים, ופיקח אחר העברת אמצעי לחימה לתוך רצועת עזה. אלנח'אלה הוסיף, כי סלימאני הפך את המהפכה הפלסטינית מקבוצות צבאיות לצבא חזק המחזיק ברשותו בכל אמצעי הלחימה ובכל היכולות (פלסטין אליום, 21 במאי 2020).

◀ לרגל יום ירושלים העולמי, חשף הערוץ הלבנוני אלמיאדין (19 במאי 2020) איגרת, ששלח מפקד כוח קדס במשמרות המהפכה, קאסם סלימאני, טרם חיסולו בינואר 2020, לראש הזרוע הצבאית של חמאס, מחמד דיף. במכתבו, כינה סלימאני את דיף "השהיד החי והאמיץ" והדגיש, כי איראן לא תנטוש את פלסטין לבדה ללא קשר להתגברות הלחצים והמצור. הוא כתב, כי התמיכה בפלסטין היא כבוד וגאווה עבור איראן וכי היא לעולם לא תוותר על חובה דתית זו. "ידידי פלסטין הם ידידי איראן ואויבי פלסטין הם אויבי האיראנים", כתב סלימאני.

אגרת קאסם סלימאני למחמד דיף
(אלמיאדין, 19 במאי 2020)